

faciant respectu eorum que desiderant se effici
 mentem? nil fecisse. euanescent oia que faci
 unt respectu eorum que facerentur. Et hec e
 populi causa propter quam omnes sancti se iudicant
 inuicem et penitus nihil esse: qui solas negli
 gentias suas graues reputant: et bona que faci
 unt nihil curant. **Hic paulus** stetit estimo
 cum dicebat **Phil. ij.** Ne retro sunt obliu
 ad ea que sunt priora me extendo. hic iacobus
 fuisse reor cum in canonica sua. **ij.** dicit. Que
 est enim uita nostra uapor ad modicum patens. de
 his et similibus dicit ps. Pro nihilo saluos
 facies illos. ac si dicat. Qui pro nimio deside
 rio nihil se facere reputat: imo seipos nihil
 esse iudicant. hi tales pro suo beato nihil secu
 rissime saluant. **Secundo** affliguntur ex mundi
 duplicentia. quanto enim amplius apud deum
 proficiunt: tanto magis mundus et omnia que
 in eo sunt abominabilis erit eis. **Hic paulus**
 fient veraciter cum dicit **Gal. vi.** Sibi mun
 dus crucifixus est et ego mundo. **B**
Quod ad huc in figura que in scriptura eui
 uenter ostenditur. In figura **Ezech. i.** cum dicit
 Quocumque ibat spiritus illuc eunte spiritus et ro
 te pariter leuabant sequentes eum. Quid
 per spiritum nisi spiritualis uita. et quid per rotas
 nisi tribulatio accipit: que uita spiritalem se
 quuntur siue deficiat siue crescat. **Idem** ostendit
 dicitur per scripturam. **Dicit enim Gregorius.** Quanto
 quisque altius profecerit: tanto in hoc mundo
 inuenit quod durius portat. quia cum a presentia se
 culo mentis nostre delectatio deficit: eius de
 seculi aduersitas crescit. **Tertio** castigatur
 et de absentia. quanto enim amplius ex dei pre
 sentia delectantur: tanto eius absentia crucia
 tur. **Hinc per Osee. ix.** dicit deus. Ue eis cum
 recessero ab eis. de quo et dicit **Bernardus.** Ani
 ma que semel a domino accepit intrare ad semet
 ipsam: in intimis suis dei presentiam suspira
 re. nescio an uel ipsam iherosolimam experiri ad
 tempus horribilius penali? re ducat: que post
 spiritualis studij huius gustata semel suauitate
 cito remouit ad illecebras et molestias car
 nis. De his tribus corporalibus exercitiis scilicet
 bonorum operatione. malorum reluctatione. aduer
 sari persequutione gloriarum apostolorum. **ij.** **Corin. xi.** di
 cens. In laboribus plurimis. in carceribus
 abundantius. in plagis super modum. in mor

tribus frequenter etc. que longo sermone pro
 sequitur. que nos miseri culices vix audire
 possumus nominare etc.

XX. De eodem sermo tertius.

Flecto genua
 mea ad patrem domini nostri iesu
 ex quo omnis paternitas in ce
 lo et in terra nominatur. ut det
 vobis secundum diuitias glorie sue virtute corro
 borari per spiritum eius in interiori homine. **Eph. ij.**
Dicit Bernardus. Quotumlibet te afflictes
 quotumlibet te crucies. non dabit tibi copiam sui
 qui dominus virtutum dicitur. nisi fueris virtutibus
 adornatus. ac si ambo dicant. **Priora** exerci
 tia nihil valent nisi virtutibus adiuuentur et
 hoc est quod alibi ait apostolus. Corporalis exercita
 tio ad modicum utilis est. pietas vero ad oia
 valet. que videlicet pietas consistit in interio
 ribus virtutibus. id horando orat apostolus et ora
 do horat ut predictis exercitiis virtutes ad
 iungantur: eo quod priora nullatenus acceptentur
 nisi virtutibus adornentur. quia sicut anima est pre
 stantior corpore. sic bona anime sunt corporalibus
 meliora. **Dicit ergo** flecto genua mea. ac si
 dicat. Quia omnis gloria regis abintus: ordo ad
 deum ut secundum diuitias glorie sue bonis corporalibus
 (de quibus in prioribus dictum est) bona spi
 ritualia que sunt virtutes anime supradat. **Et**
licet paulus qui nobis ad imitandum ponit
 in exemplum virtutibus omnibus abundaret. de
 tribus tamen eius virtutibus scilicet caritate. humili
 tate et benignitate. que excellenter habuit dif
 feremus que in eius uita tanquam gemme in au
 ro gloriose refulgebant. **Nam** de sua ca
 ritate ipse de se dicit ad **1. Thim. viij.** Quis nos
 separabit a caritate christi. tribulatio et angus
 tia. an fames. an nuditas. an periculum. an
 gladius. et subiungit. **Certus enim** sum quod
 neque mors neque uita neque angeli neque prin
 cipatus neque virtutes neque instantia neque
 futura neque fortitudo neque altitudo neque pro
 fundum neque creatura alia poterit nos sepa
 rare a caritate dei que est in christo iesu. **De**
 quo uerbo dicit **augustinus.** **Nimis** dolendum
 est quod cum apostoli nec horribilibus tormētis a
 caritate dei poterunt separari. nos interdum

ociosis fabulis et sepe ob paruissimum conui-
 cium: imo quibus propter signum ita dereliquimus
 caritatem: ut non solum multis diebus sed etiam
 mensibus foras et annis: nec loqui nec ad
 amicitiam veniamus. et dum hoc frequenter insi-
 nuo absoluo apud deum conscientiam meam. sed
 ad pauli caritatem redeam. de qua dicit Crisostomus.
 Sicut ferrum missum in ignem totum profecto ignis
 efficitur. sic paulus caritate successus totum
 effectus est caritas: cum qua beatorum cunctis
 se reputabat. sine qua nec donationum nec pri-
 cipatum socius esse cupiebat: sed magis cum
 hoc esse extremus: imo etiam de numero puni-
 corum quibus sine hac esse inter sumos. Eius ergo
 exemplo peccati studeamus et in caritate
 imitari que initium et finis est omnium bonorum que
 etiam nobis est necessaria: ut prope sine qua peni-
 tus nihil sumus. **De** si de reueren-
 tiis faciendum per tres gradus quos ipse pau-
 lus ad Thimotheum nobis proposuit in ipsa caritate
 progredi nos oportet. sic enim dicit. Finis pre-
 cepti est caritas de corde puro. conscientia bo-
 na et fide non ficta. que tria exponit Berno. ita
 dicens. Solum cor purum est quod effluere nescit
 quod nihil facilius sed a corde exposito: quod so-
 la continet caritas ne frustra pateat. Porro
 conscientiam bonam habet ad omnes. qui proximi
 bonum eque propter diligunt. si quod minus prohi-
 citur non habere illam que non querit que sua sunt
 Fides autem non ficta est illa que per dilectionem
 operatur. alioquin non modo ficta sed et mortua
 am eam iacobus dicere non veretur. Per cordis
 ergo puritatem. conscientie bonitatem. fidei veri-
 tatem caritas acquiritur et acquisita propter con-
 seruatur. Cor autem nostrum veraciter de purum.
 si intus captiuatur ut non velit se extra fide-
 re super aliquam creaturam. quo facto cogit deum
 diligere. qui nobis est inimicus quam nos ipsi si-
 mus nobis: quem cum apprehendimus cor nostrum
 intus cum eo permanet: et non exponit ad pec-
 candum: et sic puritas est plantata. Ex hac autem
 puritate bona conscientia nascitur quod sic proba-
 tur. Cum enim cor purum deum intus habeat qui
 bonum est optimum et supremum: non potest inuis-
 dere proximis. imo gaudet et letatur de quibus-
 cumque bonis successibus proximorum: quia anima ex
 generoso bono quod deus est generosa facta
 omnium bonorum bona diligit sicut suum bonum. Ex

his duobus sequitur tertium scilicet fides non ficta
 Cum enim priora duo bona videlicet cor purum
 et conscientia ociosa esse non possint: exunt in
 opera que sunt ex intima caritate: et hoc est sy-
 des non ficta. que per dilectionem dicitur operari.
 Cor ergo purum quod effluere non permittit. bo-
 na conscientia pro qua malum non admittit. fides
 non ficta qua bonum non negligit perfectam in
 anima construunt caritatem. que videtur caritas in
 tuis cum deo constructa bona maria in anima
 operatur. Que autem bona operatur bernardus ostendit
 per simile sic dicens. Res in igne lique-
 scendo molitur dilatur et purgatur. et subiungit
 applicans ad amorem hunc triplicem. scilicet
 ra in amore qui vere ignis dei est in se corda
 resoluens et plans in massam unitatis que
 admodum varia metalla soluta igne purgatur
 in unum Cor ergo igne caritatis emollitur fluit
 sed quod non effluit id dilatur a vitiis et a sinis-
 tris subueniens pariter hostibus et amicis.
 Porro sic liquefactum et dilatum purgatur ut
 ad plerumque extoquat si quam habet scoriam pur-
 gantissimam reddens animam. Ex quibus iam dicitur
 tria maxima bona in anima generantur. **E**
 Nam per cordis molliorem et liquefactionem dei
 et anime intelligimus unionem. per dilatacionem
 omnium tam amicorum quam inimicorum benignam
 subuentionem. per purgationem predictorum duorum
 ampliorum iterum promotionem. Tale carita-
 tem habuisse paulum credimus. de cuius carita-
 te dicit Crisostomus. Perferui caritate christi. hoc erat
 paulo vita. hoc mundus. hoc angelus. hoc pres-
 sentia. hoc futura. hoc regnum. hoc promissio.
 hoc bona omnia. horum enim que hic habentur nihil
 asperum. nihil suaue reputabat. sic respicie-
 bat aduersa que nimenus ut solet herba putre
 facta contemni. ruzanos ac populos spiritales
 furore velut quosdam culices estimabat. mor-
 tem et cruciatum et mille supplicia quasi ludum re-
 putabat puerorum. vnum cum magno seruoze ver-
 bum dei loqueretur dixit ad eum festus. **Act. xvi.**
Infans paulus. Multe te lice ad insaniam con-
 uertit. in hac ergo caritate paulum quantum possu-
 imus imitemur. Secundo dicendum est de pauli hu-
 militate. quam tam pro nobis interpretatur quod ver-
 borum suorum prolationem profundissimam agnosca-
 imus extitisse. Paulus enim interpretatur modicus
 eo quod consueto usu loquendi sepe dicitur. pau-

